

Akčný plán rozvoja obce Jastrabie pri Michalovciach 2019 – 2023

Schválený uznesením OZ číslo: 13/2019

Schválený dňa: 22.02.2019

Vyvesený dňa:

S účinnosťou od:

Spracoval: Ján Ždiňak – starosta obce Jastrabie pri Michalovciach

Ing. Ján Ondarišin – odborne spôsobilý projektový manažér, Centrum pre projektový manažment Katedry manažmentu FF Prešovskej Univerzity v Prešove

Iveta Ondarišinová – odborne vyškolená Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, Práca v systéme ITMS2014+ verejná časť

Úvod

Rozvoj a hospodársky rast na území Slovenskej republiky zvýraznil rozdiely medzi regiónmi a okresmi Slovenska. Pokiaľ väčšina obyvateľov z rastu benefituje, najmenej rozvinuté regióny trpia vysokou mierou nezamestnanosti, odchodom mladej a vzdelanej pracovnej sily a nedostatkom investícií a podnikateľských aktivít.

Zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov umožňuje koncentráciu nástrojov, opatrení a prirodzene aj peňažných zdrojov na rozširovanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja a zamestnanosti.

Do zoznamu najmenej rozvinutých okresov bol dňa 19.10.2018 zapísaný okres Michalovce.

Uvedený zákon sleduje, aby Vláda Slovenskej republiky ponúkla reálne nástroje, ktoré budú znižovať uvedené rozdiely, zvyšovať konkurencieschopnosť najmenej rozvinutých regiónov a tým aj kvalitu života. Cieľom podpory je v prvom rade tvorba pracovných miest.

Prijímateľom podpory podľa tohto zákona môžu byť nasledujúce subjekty pôsobiace v najmenej rozvinutom okrese.

A to:

- obce,
- fyzické osoby – podnikatelia, malé a stredné podniky,
- iné právnické osoby,
- ďalšie subjekty územnej spolupráce.

Osobitná podpora najmenej rozvinutých okresov sa poskytuje **na základe akčných plánov**, schvaľovaných vládou Slovenskej republiky pre každý najmenej rozvinutý okres osobitne. V rámci podpory sú definované podmienky pre okresy, na ktoré sa vzťahuje

špeciálny, zvýhodnený režim a nástroje na ich podporu:

- uprednostnený prístup k podpore z európskych fondov,
- zásadne výhodnejšie podmienky pre získanie investičných stimulov,
- zvýhodnené podmienky pre tvorbu pracovných miest a pod.

To znamená, maximálna koncentrácia podpory hospodárskych aktivít tak, aby boli veľmi zaujímavé pre investorov.

Akčný plán rozvoja okresu Michalovce môže nad rámec existujúcich opatrení a využívania existujúcich finančných zdrojov obsahovať aj technickú podporu miestnej samosprávy a občianskej spoločnosti (napr. školenia pre lepšie využívanie európskych fondov, školenia na transfer vedomostí v oblasti pôdohospodárstva a cestovného ruchu, školenia na skvalitnenie podpory služieb pre malých a stredných podnikateľov a pod.) a tzv. regionálny príspevok ako doplnkový zdroj financovania pri realizácii akčného plánu.

Na výjazdovom rokovaní vlády v Levoči 17. januára 2019 boli schválené Aktualizované akčné plány Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020.

A to konkrétne pre päť prioritných oblastí:

vzdelávanie,

zamestnanosť,

zdravie,

bývanie

finančné začlenenie.

Materiál pripravený Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity je doplnením existujúcej rámcovej stratégie a predstavuje základný východiskový dokument pre integráciu Rómov.

Prijaté akčné plány rozpracovávajú strategické východiská v tejto téme a reagujú aj na programové vyhlásenie vlády. Ide o v poradí druhú aktualizáciu tohto

dokumentu, ktorý vyprší v roku 2020. Očakáva sa potom jeho náhrada ďalším rámcovým dokumentom.

Materiál obsahuje 26 cieľov, rozdelených podľa piatich tematických oblastí. Obsahuje 52 konkrétnych opatrení a 93 detailných aktivít. Akčné plány rátajú s celkovou investíciou 215 miliónov eur za nasledujúce dva roky v oblastiach vzdelávania, zamestnanosti, bývania, zdravia a finančnej gramotnosti. Treba však dodať, že zväčša ide o pokračovanie už existujúcich programov, a nie o úplne nové záväzky. Najväčšia čiastka je podporená zo zdrojov EŠIF.

Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity Ábel Ravasz vyzdvihol niekoľko z najdôležitejších priorít nových akčných plánov. V prípade vzdelávania ide napríklad o opatrenia podporujúce zavedenie povinnej predškolskej dochádzky, vrátane investičného projektu na výstavbu materských škôl. Tiež sa predpokladá podpora asistentov v školách a škôlkach, ako aj zvýšenie financií pre výuku detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v základných školách.

V oblasti zamestnanosti sa dokument hlavne zaoberá podporou sociálnej ekonomiky, pokračovaním terénnej sociálnej práce (TSP) a práce komunitných centier (KC). V oblasti zdravia je jednou z hlavných priorít prístup k pitnej vode aj formou investičného projektu, a práca asistentov zdravia.

Oblasť bývania ráta s najväčšou sumou investovaných zdrojov. Ide o takmer polovicu celej sumy, z ktorej sa majú budovať systémy viacstupňového bývania, prístupové cesty, inžinierske siete. Naďalej pokračuje podpora vysporiadania pozemkov a odpadového hospodárstva.

Materiál vznikol v medzirezortnej spolupráci. Kooperuje aj s vládnymi politikami prijatými na základe schémy o podpore najmenej rozvinutých okresov. Materiál pridáva k jednotlivým opatreniam aj číselné indikátory, ktoré Úradu splnomocnenca SR pre rómske komunity umožňujú odpočtovať realizáciu jednotlivých opatrení.

Viac informácií na: www.minv.sk

Použitá literatúra

- Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2014 – 2020
- Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020
- Integrovaný regionálny operačný program 2014 – 2020
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády 2016 – 2020
- Stratégia rozvoja Košického samosprávneho kraja a PHSR KSK na roky 2016 – 2022
- Revidovaný národný akčný plán
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Akčný plán rozvoja rómskej komunity
- Akčný plán rozvoja okresu Michalovce, www.minv.sk/?okresny-urad-michalovce
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jastrabie pri Michalovciach na roky 2014 – 2020
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov obec Jastrabie pri Michalovciach
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Jastrabie pri Michalovciach 2019 – 2023
- <http://www.jastrabieprimichalovciach.sk/>
- www.statistics.sk

Poloha obce

Katastrálne územie obce Jastrabie pri Michalovciach leží uprostred Východoslovenskej nížiny na starom agradačnom vale Čiernej vody. Nadmorská výška v strede obce je 104 m n. m., v chotári 100 - 104 m n. m. Západná časť odlesneného chotára je rovina s mocnou vrstvou štvrtohorných uloženín; východné zaplavované územie Čiernej vody patrí do Senianskej ornitologickej rezervácie Iňačovské rybníky. Susedné katastre obce – Iňačovce, Čečehov, Hažín, Blatné Revištia. a nachádza 10 km juhovýchodne od okresného mesta Michalovce a 25 km západne od hraníc Slovenskej republiky s Ukrajinou. Leží na cestnej trati Michalovce - Iňačovce. Obec sa nachádza v teplej, mierne vlhkej klimatickej oblasti.

Každoročne je organizovaný Turnaj Jastrabčanov, ktorého sa zúčastňujú Jastrabie nad Topľou, Zemplínske Jastrabie, Šarišské Jastrabie a Trenčianske Jastrabie. Do roku 2018 sa konalo 38. ročník turnaja, striedavo vždy v inej obci. V súčasnosti TJ Jastrabie pri Michalovciach hrá VIII. ligu mužov ObFZMI.

Osobnosti obce

Frohlichová Mária – vysokoškolská profesorka, Hlaváč Ján – regionálny maliar, Mráz Dušan – bývalý starosta obce s najdlhším volebným obdobím (28 rokov), Steve Ihnat – Hollywoodsky herec, JUDr. Jana Tomášová – sudkyňa, Ján Ždiňak - najdlhšie pôsobiacim predsedom TJ, 22.rokov.

Vznik obce

Jastrabie pri Michalovciach leží vo Východoslovenskej nížine na vale Čiernej vody. Jastrabský územný majetok patril do 15. storočia do pôvodného, rozsiahleho chotára Zalužíc. Prvý doklad o ňom je z roku 1448, ale z obsahu vyplýva, že jestvovalo už skôr. Z uvedených správ vyplýva, že dedina Jastrabie vznikla medzi rokmi 1419 a 1448. V písomnostiach z 15. a 16. storočia sa vyskytuje pod názvom Jestreb. Bol to maďarizovaný tvar pôvodného slovenského názvu totožného či koreniaceho v pomenovaní dravého vtáka jastrab. Pôvodne chotárny názov stal sa názvom dediny, keď tam vzniklo sídlisko. Osadu vybudovali Zalužičania, Čečehovčania alebo prisťahovalci podľa zákupného práva so šoltýsom.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov 300 k 31.12.2018, zastúpenie rómskej komunity 50 občanov. Počet obyvateľstva obce z hľadiska dlhodobého vývoja možno charakterizovať ako rozvíjajúci sídelný útvar. Demografická krivka v obci má rastúci charakter, nakoľko je v obci zastúpenie rómskej menšiny.

Deti navštevujúce Materskú školu v Iňačovciach 6 detí. V obci je jedno dieťa hendikepované, v súčasnosti má 17 rokov. Deti v detských domovoch obec nemá. V obci je Zväz zdravotne postihnutých, ktorý má 42 členov.

75 obyvateľov je nad 60 rokov, čo tvorí cca 26,3 % z celkového počtu obyvateľstva, 20 obyvateľov obce je zaevidovaných na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny.

Na obecných službách je momentálne 16 ľudí. Vo výkone trestu je 1 dospelý.

Školstvo

V obci sa nenachádza materská ani základná škola. Je potrebné dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ, a to cieľavedomé a kontinuálne prepojenie medzi dopytom na trhu práce v danej lokalite. V obci je knižnica. Riešenie aktuálnych problémov a poskytnutie obedov zadarmo pre deti, povinnej predškolskej dochádzky a deti predškolského veku.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza zdravotnícke zariadenie. Obyvatelia využívajú odborné zdravotnícke zariadenia v Michalovciach.

Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v obci

- Zväz zdravotne postihnutých
- Poľovnícke združenie - Jastrab – Jastrabie pri Michalovciach
- Jastrabie TJ
- DHZ Jastrabie pri Michalovciach
- Agrospol s.r.o. Čečehov
- Ing. Jozef Knežo, Ing Pavol Borko, súkromne hospodáriaci roľníci

[www.vsetkyfirmy.sk/obec/JastrabiepriMichalovciach-michalovce/Jastrabie pri Michalovciach.html](http://www.vsetkyfirmy.sk/obec/JastrabiepriMichalovciach-michalovce/Jastrabie%20pri%20Michalovciach.html)

Nezamestnanosť

Obec sa nachádza v regióne okresu Michalovce, s vysokou mierou nezamestnanosti, podľa štatistiky k február 2018 – 10,85 %, pričom priemer na Slovensku je 5,72 %. V obci je zaevidovaných 20 obyvateľov na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny, 16 sú na obecných službách, miera nezamestnanosti sú cca 4 %.

<https://www.upsvr.gov.sk/>

Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach.

Veková štruktúra, ktorá je v súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, miere závislosti na pomoc pri sebaobsluže a zdravotného postihnutia.

Riešenie pre menšiny

Stratégia pre menšiny reaguje na potrebu riešiť výzvy spojené so sociálnym a spoločenským začleňovaním rómskych komunít i na úrovni Európskej únie. Princípy predkladanej stratégie by sa mali stať základom politík s cieľom riešiť nepriaznivú situáciu cieľovej skupiny pre obdobie do roku 2020, ako aj pre programové obdobie na roky 2014 – 2020 pre použitie štrukturálnych fondov.

Predkladaná stratégia je vzhľadom na skúsenosti pri aplikácii predchádzajúcich strategických materiálov koncepčne zarámcovaná princípmi prístupu k riešeniam tzv. rómskej problematiky.

Stratégia je zároveň zameraná na viaceré cieľové skupiny:

- Rómov ako národnostnú menšinu,
- rómske komunity,
- marginalizované rómske komunity.

Ciele iniciatív vlády SR, merateľné ukazovatele, zmeny a využitie skúseností z realizovaných prístupov.

Vláda SR je presvedčená, že pri realizácii iniciatív a intervencií zameraných na zlepšenie životných podmienok rómskej populácie na Slovensku musia byť vyvážené tri ciele:

1. zlepšenie sociálno-ekonomického postavenia rozšírením reálnych možností zamestnanosti na trhu práce;
2. rozvíjanie ľudského kapitálu prostredníctvom lepšieho vzdelávania a zdravotnej starostlivosti;
3. posilnenie sociálneho kapitálu a rozvoja komunity prostredníctvom vyšších kompetencií a posilnenia participácie rómskej populácie na spoločenských a občianskych aktivitách.

Terénna opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ nie. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby v súčasnosti nie je.

Prepravná služba – obec neprevádzkuje prepravnú službu pre potrebné osoby.

Výdajňa jedla – je zriadená, stravovanie dôchodcov obec zabezpečuje z Michaloviec. Stravu dôchodcovia odoberajú samostatne, strava sa rozváža.

Prioritné oblasti rozvoja Akčného plánu sú definované tak, aby aktivity a opatrenia boli v súlade s využitím podpory jednotlivých operačných programov v programovacom období 2014 – 2020:

- *Regionálny operačný program*
- *Životné prostredie*
- *Konkurencieschopnosť a hospodársky rast*
- *Výskum a vývoj*
- *Zdravotníctvo*
- *Zamestnanosť a sociálna inklúzia*
- *Vzdelávanie*
- *Informatizácia spoločnosti*
- *Doprava*
- *Technická pomoc*

Implementácia Akčného plánu okresu Michalovce a Akčného plánu obce Jastrabie pri Michalovciach 2019 – 2023 bude podporená aj ďalšími podpornými systémovými opatreniami vlády SR a VÚC Košice.

PROJEKTY OBCE:

Realizované projekty:

- Rekonštrukcia kuchyne

Rozpracované projekty:

- Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice

Podané projekty, čakajúce na vyhodnotenie:

- PPA – Žiadosť o poskytnutie malotraktor a vlečka
- Žiadosť na odstránenie starých skládok

Plánované projekty:

1.	Rekonštrukcia budovy obecného úradu - zateplenie
2.	Obecný dom – energetika
3.	Vybudovanie kanalizácie
4.	Revitalizácia obce, miestnych komunikácií, chodníkov, zastávok, parkových a parkovacích plôch
5.	Rekonštrukcia verejného osvetlenia, obecného rozhlasu
6.	Vybudovanie nájomných bytov – vysporiadanie pozemkov

7.	Úprava cintorína, oplotenie, osvetlenie, parkovacia plocha, chodníky
8.	Údržba futbalového ihriska, oplotenie, natretie bariér
9.	Kamerový systém v obci
10.	Odstránenie starých skládok

Súvisiace aktivity:

- Príprava žiadosti o finančný príspevok
- Výber dodávateľa projektovej dokumentácie
- Príprava projektovej dokumentácie
- Vybavenie stavebného povolenia (ohlasovacej povinnosti)
- Výber dodávateľa výstavby
- Realizácia výstavby
- Porealizačné zameranie
- Kolaudácia
- Vyúčtovanie finančných prostriedkov
- Monitorovanie a udržateľnosť projektu, zasielanie monitorovacích správ

Záver

Aktivity a rozvoj obce so všetkými službami sú činnosťou, poskytovanou ľuďom žijúcim a pohybujúcim sa v obci Jastrabie pri Michalovciach, umožňujúcou im zapojenie sa do lepšieho života.

Obec usporadúva spolu so Zväzom zdravotne postihnutým akcie na deň matiek, deň otcov, posedia, oslavy SNP, výlety na kúpalisko, turnaj Jastrabčanov, DHZO sa zúčastňuje na súťažiach a usporadúva súťaže.

Hlavným zámerom realizácie Akčného plánu je rozvoj obce na najbližšie obdobie rokov 2019 – 2022, spokojnosť občanov s poskytovanými službami, zlepšenie kvality života, aktívny život ľudí a rozvoj obce.

Obec vytvára technické a materiálne podmienky na činnosť spoločenských aktivít. Podľa vývoja vekovej štruktúry predproduktívne, produktívne, poproduktívne obyvateľstvo možno konštatovať, že v obci dochádza k postupnému znižovaniu podielu mladej populácie a naopak zvýšeniu podielu produktívnych vekových skupín.

Toto zhoršenie vekovej štruktúry môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie a jej starnutie.

Vzhľadom na funkciu sídla v oblasti turizmu a rekreácie má veľký význam počet dočasne prítomného obyvateľstva, ktoré má nároky na dopravu i služby občianskej vybavenosti.

Obec má dostatočné zdroje na prípravu projektov, vypracovanie žiadostí, implementáciu, monitorovacie správy. Obecný projektový manažér bude dohliadať na prípravu projektov a vypracovanie žiadostí.

Úspešnosť aktivít projektových zámerov závisí od kvality predložených projektov, od dobrého hodnotenia, schválenia a pridelení finančných prostriedkov.

Podávanie žiadosti eurofondov je cez portál ITMS2014+

- obsahuje všetky podstatné informácie o výzvach, projektoch, dodávateľoch, faktúrach, či aktuálne hodnoty ešte nevyčerpaných financií v grantoch.
- cez ktorý sa spravuje celá alokácia eurofondov pre programové obdobie 2014 - 2020, čiže 15 miliárd €. Okrem toho, že plní účel nástroja na evidenciu, implementáciu a monitorovanie projektov. Obsahuje aj modul otvorených dát o fondoch EU určených pre Slovensko.
- v aktuálnom programovom období bolo podaných viac ako 12 500 eurofondových projektov.

Samospráva zabezpečuje pre svojich občanov dôstojný a plnohodnotný život. Všetci obyvatelia obce si zaslúžia pozornosť, podporu a záujem zo strany obce i štátnych orgánov na zlepšenie životných podmienok tunajších obyvateľov a skvalitnenie úrovne života v obci Jastrabie pri Michalovciach.

Akčný plán rozvoja obce Jastrabie pri Michalovciach 2019 – 2023

Obec poskytuje služby a snaží sa o vytvorenie čo najlepších podmienok pre všetkých ľudí, vychádza v ústrety aj potrebám rómskej komunity.

Obec všetky doterajšie aktivity vyvíja v súlade so stratégiou rozvoja okresu Michalovce a AKČNÝM PLÁNOM OKRESU MICHALOVCE. Zároveň s rozvojovými plánmi Slovenskej republiky a Európskej únie, v súlade s Európskymi a národnými stratégiami a koncepciami. Plán rozvoja a jeho navrhované riešenia sú v súlade s prioritami a cieľmi Programu rozvoja vidieka a štátnej environmentálnej politiky SR.

Tento predložený Akčný plán obce Jastrabie pri Michalovciach 2019 – 2023 je spracovaný na najbližších 5 rokov, môže sa aktualizovať a podľa potrieb obce a jej obyvateľov dopĺňať.